

Stanowisko ogólnopolskich organizacji samorządowych w sprawie finansowania oświaty

Ogólnopolskie organizacje samorządowe oczekują od Rządu i Parlamentu zdecydowanych działań, które:

- doprowadzą do zagwarantowania gminom, powiatom i województwom środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań oświatowych,
- zakończą złą praktykę narastającego niedoszacowania kwot przekazywanych samorządom na podwyżki płac dla nauczycieli, które dalece odbiegają od faktycznie ponoszonych wydatków na wypłatę zwiększonych wynagrodzeń,
- pozwolą na właściwe przygotowanie się do realizacji zadań oświatowych w roku szkolnym 2020/2021, z uwzględnieniem konsekwencji trwania stanu epidemii w Polsce.

Zwracamy uwagę, że przedstawiane przez nas w ostatnich latach argumenty merytoryczne, wskazujące na głęboki kryzys finansów oświaty, pozostają bez konstruktywnej reakcji ze strony Rządu i prowadzą do obniżenia jakości edukacji oraz pozbawiania samorządów terytorialnych możliwości rozwojowych.

Drenowanie budżetów gmin i powiatów poprzez nakładanie nowych obowiązków bez zapewnienia odpowiednich kwot na ich finansowanie nieuchronnie prowadzi do ekonomicznego demontażu oświaty i samorządu w Polsce.

W ciągu ostatnich lat dramatycznie pogłębiła się luka pomiędzy kwotą subwencji oświatowej a wydatkami bieżącymi jednostek samorządu terytorialnego w obszarze oświaty. Jest to efekt między innymi braku wystarczających środków na przeprowadzenie reformy systemu oświaty, finansowania przez samorządy w ramach środków własnych podwyżek ustawowych oraz niedoszacowania kwot subwencji oświatowej, szczególnie w latach 2017 - 2020.

Samorządy od wielu lat borykają się z problemem niewystarczającego finansowania zadań oświatowych z budżetu państwa. Subwencja oświatowa nie pokrywa minimalnych kosztów funkcjonowania szkół, a w niektórych samorządach nie wystarcza nawet na wynagrodzenia i pochodne dla pracowników sektora oświaty. Również w odniesieniu do obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego wsparcie z budżetu państwa jest symboliczne w stosunku do ponoszonych kosztów.

Żądamy niezwłocznego zwiększenia subwencji oświatowej dla samorządów w wysokości umożliwiającej pełne pokrycie kosztów realizacji zadań gmin, powiatów i województw, w tym wynikających z wprowadzanych przez Rząd podwyżek płac nauczycieli. Aby zapewnić rzetelne monitorowanie skutków kolejnych podwyżek płac nauczycielskich nieodzowne jest pilne wprowadzenie w klasyfikacji budżetowej nowego paragrafu – „wynagrodzenia nauczycieli”. Uwidoczni on ex post faktyczne skutki kolejnych decyzji podejmowanych odgórnie, bez naszego udziału.

Jednocześnie apelujemy, by Minister Edukacji Narodowej nie wprowadzał w błąd opinii publicznej wskazując, że środki na podwyżki zostały uwzględnione w subwencji oświatowej.

Najwyższy czas podjąć niezbędne decyzje na szczeblu rządowym, które nie będą się ograniczać wyłącznie do podwyższenia płacy zasadniczej nauczycieli, ale zagwarantują samorządom pełne pokrycie skutków podwyżek, wprowadzonych zarówno w szkołach, jak i w przedszkolach.

Oczekujemy od Rządu podjęcia pilnych decyzji w sprawie organizacji pracy szkół i przedszkoli w kolejnym roku szkolnym, uwzględniających doświadczenia z funkcjonowania systemu edukacji w stanie epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Nie można odkładać w czasie rozstrzygnięć dotyczących tej kwestii, zarówno w przypadku kontynuacji zdalnego nauczania, jak i powrotu do normalnego trybu pracy placówek oświatowych.

W obu wariantach konieczne będzie zaangażowanie dodatkowych środków finansowych oraz przeprowadzenie trwających wiele miesięcy przygotowań, które pozwolą na zagwarantowanie odpowiedniego poziomu nauczania i wychowania dzieci i młodzieży. Szczególnie w przypadku podniesienia standardów organizacji pracy szkoły (np. obniżenie maksymalnego progu liczby uczniów w oddziale), które będzie wiązało się z zagwarantowaniem samorządom nawet kilkudziesięciu dodatkowych miliardów złotych.

Zwracamy również uwagę, że przepisy i zalecenia dotyczące działania systemu oświaty w stanie epidemii są nieprzejrzyste. Przerzucają na organy JST i dyrektorów szkół niedookreślone obowiązki, obniżają poziom bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, narażają samorządy na daleko idące konsekwencje finansowe.

Dlatego, wzywamy Ministra Edukacji Narodowej do uregulowania w trybie pilnym kluczowych kwestii dla funkcjonowania systemu oświaty i wychowania w roku szkolnym 2020/2021.

Warszawa, 17 czerwca 2020

Tadeusz Truskolaski
Prezes Zarządu Unii Metropolii
Polskich

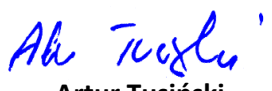
Zygmunt Frankiewicz
Prezes Związku Miast
Polskich

Andrzej Płonka
Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich

Krzysztof Iwaniuk
Przewodniczący Zarządu Związku
Gmin Wiejskich

Artur Tusiński
Prezes Zarządu
Unii Miasteczek Polskich